

Сергеј Бубка, Руслана, Ани Лорак, Андреј Шевченко, браћа Кличко, Јушченко, Тимошенко, Јанукович, „Динамо“ Кијев, „Шахтјор“, гасна криза... прва су асоцијација на Украјину. Украјина је једна од најлепших земаља Европе. По традицији, прелепим народним песмама и играма, националној кухињи, лепим девојкама, језику, и по много чему слична Србији. Ми, Срби, као народ увек смо се поносили нашом богатом историјом. Колико заиста познајемо своју историју и порекло?

Многи би се зачудили снажним везама које нас везују за Украјину. Сарадња коју данас остварујемо с Украјином није на довољно високом нивоу, али нас прошлост обавезује да је унапредимо.

Бојкија - прапостојбина српског народа

По једној од теорија о пореклу словенских народа, сматра се да је прапостојбина Срба био предео иза Карпата у Бојкији, који се налази на западу Украјине и простире се између токова Висле и Дњепра, црноморског и балтичког слива. Највећим делом Бојкија се налази у Украјини, а само мали део на тремеђи са Словачком и Пољском.

По једној од теорија о пореклу словенских народа, сматра се да је прапостојбина Срба био предео иза Карпата у Бојкији, који се налази на западу Украјине и простире се

између токова Висле и Дњепра, црноморског и балтичког слива. Највећим делом Бојкија се налази у Украјини, а само мали део на тремеђи са Словачком и Пољском.

Константин Порфиригенит је у свом делу "О управљању царством", половином 10. века, помињао Бојкију као „стару постојбину“ Словена. У том делу наводи се да су се Срби, чак и после два и по века живљења у новој домовини сећали и „помињали стару домовину, тамо на северу, где се такође лепо живело, чак много лепше него у то време на Балкану“.

Захваћени сеобама других народа, према украјинским историчарима, на Балкан се иселио део српског становништва, из Бојкије, док је већи број остао да живи на Карпатима. У раном средњем веку Бојкија се звала и Бела Србија, па су се становници називали „Белим Србима“. „Бели Срби“ су се постепено стапали с Русинима и постали део украјинског источног словенства.

Да ли случајно или намерно тек Деспот Стефан Лазаревић је, као угарски вазал, добио бројна имања широм Угарске, па и у Бојкији, са средиштем у Мукачеву после Ангорске битке 1402. године.

Новаја Србија - Нови почетак

Контакт данашњег српског и украјинског народа поново се успоставља након великих сеоба Срба. Од почетка до средине 18. века, Срби настањени у Војној крајини, почели су да губе поверење у Аустроугарску монархију. Због сталних прогона, „однарођавања“, верског питања и тежње католичке цркве да их покатоличи и поунијати, они су у братској православној Русији видели своје ново уточиште. Срби почињу полако да се насељавају на просторима данашње Украјине, највише са простора Далмације, Босне и Војводине. Јован Хорват обратио се званичном молбом руском амбасадору у Бечу, 1751. године, да се њему и другим Србима дозволи пресељење у Русију и пријем у службу на руском двору. На позитиван одговор Јелисавете Петровне није се дуго чекало. Појединачне сеобе почеле су већ 1751. године, а наредне, 1752. године постале су масовније. Србима су уступљене територије северозападног дела Запорожја, на простору Кодацке и Бугогардовске паланке запорошке војске. Новаја Србија је имала аутономију и основана је са циљем заштите од најезде Татара. У састав Новорусијске губерније Новаја Србија је ушла 13. априла 1764. године. Српски исељеници су нова

Пише: Филип Андрејевић
петак, 22 октобар 2010 12:39

насеља назвали по местима из старог завичаја: Кањижа, Вуковар, Панчево, Бечеј, Суботица и други. О овом периоду писао је Милош Црњански у другој књизи романа Сеобе.

Славјаносербски период

У масовном исељавању Срба, Марија Терезија, једини женски владар из династије Хабзбурга, увидела је опасност за слабљење војне границе па је предузела извесне мере како би га спречила. Србима је, између осталог, било изричито забрањено да примају или траже било какву службу страних сила. Незадовољство је кулминирало до те мере да су Срби били спремни да пре пређу у Турску, него да остану под аустроугарском влашћу.

Одлуком царице Јелисавете Петровне, од 17. маја 1753. године, српски граничари насељени су у данашњој Луганској области названој Славјаносербија. Средиште области били су Славјаносербск и главни штаб у Луганској тврђави, где су се, за разлику од Нове Србије, насељавали и други народи попут Бугара, Грка, Влаха и Цинцара.

Новаја Србија и Славјаносербија опстале су до 1762. године, када су указом руске империје, због ширења Русије према Азовском и Црном мору, укључене у састав нових губернија. Народ одвојен од своје матице асимиловао се са народом данашње Украјине.

Срби у Украјини

Српско присуство у модерној историји Украјине није нимало занемарљиво. У 18. веку Украјина је имала посебно место у развијању спољнополитичких и културних веза Руске империје са јужнословенским народима које је Русија видела као савезнике у борби против Османског царства. Духовна и материјална подршка Српској православној цркви доприносила је јачању словенског заједништва и упознавала је Србе са руском и украјинском религиозном литературом. Кијевска духовна академија стипендирала је, у периоду од 1727. до 1767. године, 28 студената из Србије. Осим Академије велику улогу у грађењу веза Срба са Украјином имали су Харковски, Черниговски и Перејаславски колегијум. Међу оснивачима и првим наставницима Харковског универзитета почетком 19. века било је много Срба. Чак је и вожд Карађорђе Петровић, после пропасти Првог српског устанка, уточиште нашао у Хотину.

Одесу су Срби почели насељавати у 19. веку. Многи виђенији Срби активно су учествовали у развоју града. Међутим, Одеса је имала велики значај у Првом светском рату. Срби и други Словени, мобилисани од стране Хабзбуршке монархије, одбили су да се боре против Русије па су се предавали руској војсци. Највећи број заробљеника се налазио у Одеској, Харковској и Јекатеринској губернији. Центар окупљања српских добровољаца била је Одеса, одакле су добровољци, по договору са српском владом, отпремани Дунавом у Србију. Маја 1916. године председник владе Краљевине Србије, Никола Пашић, обишао је српске добровољце у Одеси.

У Другом светском рату, када је Хортијева Мађарска окупирала Бачку и Барању, Срби су дигли устанак. Устанак је угушен у крви, а заробљеници су, или одвођени на принудни рад, или су присилно мобилисани. Будући да су се Хортијеве трупе прикључиле немачким на Источном фронту, заробљени Срби нашли су се у Украјини. Тамо су се придруживали украјинским партизанским одредима и бригадама („Боженко“, „Стаљин“, „Николај Шчорс“ и др).

Запорошки Козаци у Србији

Украјина и Србија - између непознавања и блискости

Пише: Филип Андрејевић
петак, 22 октобар 2010 12:39
